

SPIS TREŚCI

Przedmowa	11
-----------------	----

Rozdział I

ZAGADNIENIA OGÓLNE PUBLICZNEJ GOSPODARKI FINANSOWEJ I PRAWA FINANSOWEGO

1. Przedmiot, cechy i funkcje publicznej gospodarki finansowej	13
2. Podmioty prowadzące publiczną gospodarkę finansową	16
3. Rozłożenie zadań, wydatków i dochodów pomiędzy państwo a samorządy terytorialne. Zasada subsydiarności	20
4. Pojęcie i przedmiot prawa finansowego	22
5. Ogólne założenia prawa finansowego RP	24
6. Formy prawne działalności finansowej administracji rządowej i samorządu terytorialnego	26
7. Źródła prawa finansowego	28
8. Odpowiedzialność za naruszenie norm prawa finansowego	30
9. Polityka finansowa i instrumenty finansowe wspierania rozwoju gospodar- czego	37
10. Nauki finansowe	40

Rozdział II

PRAWO BUDŻETOWE PAŃSTWA

1. Budżet państwa i zasady budżetowe	43
2. Charakter prawny ustawy budżetowej	46
3. Państwowe jednostki sektora finansów publicznych	51
3.1. Uwagi ogólne	51
3.2. Jednostki Budżetowe	52
3.3. Zakłady budżetowe	53
3.4. Gospodarstwa pomocnicze	54
3.5. Dochody własne i fundusze motywacyjne w jednostkach budżetowych	55
3.6. Fundusze celowe	56
3.7. Agencje państwowe, instytucje kultury, publiczne zakłady opieki zdro- wotnej, państwowe szkoły wyższe	57

4. Klasyfikacje budżetowe w budżecie państwa	59
4.1. Uwagi ogólne	59
4.2. Części budżetu państwa	60
4.3. Działy budżetowe i rozdziały budżetowe	61
4.4. Paragrafy dochodów, wydatków, środków, przychodów i rozchodów	62
5. Opracowanie i uchwalanie budżetu państwa	64
5.1. Inicjatywa ustawodawcza w zakresie ustawy budżetowej	64
5.2. Projekt ustawy budżetowej	65
5.3. Budżetowe prace Sejmu i Senatu	66
5.4. Uprawnienia budżetowe Prezydenta	67
6. Instytucje prawne wykonywania i kontroli budżetu państwa	69
6.1. Uprawnienia budżetowe Rady Ministrów i Ministra Finansów	69
6.2. Wykonawcy budżetu państwa i dysponenti środków budżetu państwa	70
6.3. Układ wykonawczy budżetu państwa	71
6.4. Ogólne zasady wykonywania budżetu państwa	72
6.5. Wygasanie i blokowanie wydatków budżetowych	73
6.6. Rachunki bankowe budżetu państwa	74
6.7. Absolutorium dla Rady Ministrów	75
6.8. Kontrola wykonania budżetu państwa, kontrola finansowa, audyt wewnętrzny	76

Rozdział III

PRAWO BUDŻETOWE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Uwagi ogólne	79
2. Pojęcie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jego charakter prawny	80
3. Zasady budżetowe w budżecie samorządowym	84
4. Jednostki samorządowego sektora finansów publicznych	87
4.1. Jednostki budżetowe	88
4.2. Zakłady budżetowe	89
4.2. Gospodarstwa pomocnicze	90
4.3. „Dochody własne” w jednostkach budżetowych	90
4.4. Fundusze celowe	91
4.5. Samorządowe instytucje kultury, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, publiczne szkoły wyższe	92
4.6. Formy działalności gospodarczej samorządu terytorialnego	94
5. Klasyfikacja budżetowa w samorządach	95
5.1. Działy budżetowe i rozdziały budżetowe	95
5.2. Paragrafy dochodów, wydatków, środków, przychodów i rozchodów	96
6. Opracowanie projektu budżetu jednostki samorządu terytorialnego	97
7. Uchwalanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	100

8. Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	102
9. Kontrola wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego	109
10. Pozycja, zadania i organy regionalnych izb obrachunkowych	111
11. Kontrola działalności finansowej jednostek samorządu terytorialnego	113
12. Nadzór nad działalnością finansową jednostek samorządu terytorialnego sprawowany przez regionalną izbę obrachunkową	114

Rozdział IV

PRAWO

O WYDATKACH PAŃSTWA I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Zadania państwa a wydatki państwowe	117
2. Struktura prawna wydatków budżetu państwa	118
3. Wynagrodzenia pracowników państwowej sfery budżetowej	120
4. Dotacje z budżetu państwa	122
5. Wydatki nabywcze. Prawo zamówień publicznych	124
6. Racjonalizacja zadań i wydatków publicznych	128
7. Charakterystyka zadań i wydatków jednostek samorządu terytorialnego	131
8. Struktura i formy prawne wydatków jednostek samorządu terytorialnego ..	136
9. Prawo zamówień publicznych w samorządach	138

Rozdział V

DOCHODY PUBLICZNE I PRAWO PODATKOWE

1. Dochody publiczne	141
2. Pojęcie, elementy konstrukcji i funkcje podatku	144
3. Klasyfikacje podatkowe	149
4. Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe. Podatnik, płatnik, in- kasent	152
5. Powstawanie i wygasanie zobowiązań podatkowych	153
6. Odpowiedzialność majątkowa za zobowiązania podatkowe	155
7. Organy podatkowe. Postępowanie podatkowe. Ewidencja podatników	158
8. Egzekucja należności podatkowych i innych należności publicznoprawnych	161
9. Kontrola skarbowa i kontrola podatkowa	163

Rozdział VI

PODATKI PAŃSTWOWE. PODATKI I OPŁATY SAMORZĄDOWE

1. Podatki państwowe	165
1.1. Podatek od towarów i usług	165
1.2. Podatek akcyzowy	166
1.3. Cła	168
1.4. Podatek dochodowy od osób fizycznych	169
1.5. Podatek dochodowy od osób prawnych	172

1.6. Podatek od gier	173
1.7. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	174
2. Podatki i opłaty samorządowe	174
2.1 Podatek od nieruchomości	174
2.2. Podatek rolny	177
2.3. Podatek leśny	179
2.4. Podatek od środków transportowych	181
2.5. Podatek od spadków i darowizn	182
2.6. Karta podatkowa	183
2.7. Podatek od czynności cywilnoprawnych	184
2.8. Opłata skarbową	185
2.9. Opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	186
2.10. Opłata eksploatacyjna	186
2.11. Podatek (opłata) od posiadania psów	187
2.12. Opłata targowa	188
2.13. Opłata miejscowa i opłata uzdrowskowa	189
2.14. Opłata od wzrostu wartości nieruchomości	190
2.15. Opłaty za korzystanie z dróg publicznych	191
2.16. Samoopodatkowanie mieszkańców	191

Rozdział VII

PRAWO

O DOCHODACH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Systemy podziału źródeł podatkowych pomiędzy państwo i samorządy terytorialne	193
1.1. System konkurencji podatkowej	193
1.2. System rozgraniczania źródeł podatkowych pomiędzy państwo a samorząd	194
1.3. System dodatków do podatków	194
1.4. System udziałów podatkowych	195
1.5. Systemy mieszane	195
1.6. Ustawy o dochodach samorządu w Polsce	196
2. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w przepisach Konstytucji i Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego	197
3. Kompetencje podatkowe samorządów terytorialnych	200
4. Udziały podatkowe jako źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego	203
4.1. Udział samorządów terytorialnych w podatku dochodowym od osób fizycznych	203
4.2. Udział samorządów terytorialnych w podatku dochodowym od osób prawnych	204

5. Subwencja ogólna jako źródło dochodów gminy	205
5.1. Uwagi ogólne	205
5.2. Subwencja wyrównawcza	206
5.3. Subwencja uzupełniająca i subwencja równoważąca	208
5.4. Wpłaty gmin na rzecz zwiększenia subwencji ogólnej	209
5.5. Subwencja oświatowa	211
6. Subwencja ogólna dla powiatu	212
7. Subwencja ogólna jako źródło dochodów samorządu wojewódzkiego	214
8. Dotacje celowe jako źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego	216
8.1. Dotacje celowe na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	216
8.2. Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	217
9. Środki z budżetu Unii Europejskiej	218

Rozdział VIII

DŁUG PUBLICZNY PAŃSTWA I SAMORZĄDÓW TERYTORIALNYCH

1. Dług publiczny państwa	221
1.1. Pojęcie i znaczenie długu publicznego i długu Skarbu Państwa	221
1.2. Regulacje konstytucyjne dotyczące długu publicznego	222
1.3. Dług publiczny w świetle ustawy o finansach publicznych	224
1.4. Skarbowe papiery wartościowe	226
1.5. Procedury oszczędnościowe i sanacyjne dotyczące deficytu i długu publicznego	230
1.6. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa, Banku Gospodarstwa Krajowego, niektórych osób prawnych	232
2. Dług publiczny samorządu terytorialnego	233
2.1. Pojęcie i ogólna charakterystyka długu publicznego jednostek samorządu terytorialnego	233
2.2. Przychody i rozchody budżetowe samorządu	237
2.3. Pożyczki i kredyty zaciągane przez jednostki samorządu terytorialnego	238
2.4. Finansowanie przejściowych potrzeb finansowych samorządu w trakcie roku budżetowego	239
2.5. Obligacje samorządowe	240
2.6. Poręczenia i gwarancje jednostek samorządu terytorialnego	244
2.7. Granice zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego	244

Rozdział IX

PUBLICZNE PRAWO BANKOWE, PRAWO WALUTOWE I DEWIZOWE

1. Prawo bankowe – charakterystyka ogólna	249
2. Formy prawne banków	252

3. Ustrój pieniężny	254
4. Pozycja i organy Narodowego Banku Polskiego	258
5. Instrumenty polityki pieniężnej stosowane przez Narodowy Bank Polski ...	260
5.1. Rezerwy obowiązkowe banków komercyjnych w NBP	261
5.2. Kredyt refinansowy udzielany przez NBP	262
5.3. Dyskonto i redyskonto weksli stosowane przez NBP	262
5.4. Operacje NBP na rynku finansowym	263
6. Komisja Nadzoru Bankowego (Finansowego) i nadzór nad bankami komercyjnymi	264
7. Instytucje prawa dewizowego. Uprawnienia NBP w sprawach dewizowych	267

Rozdział X

SYSTEM FINANSOWY UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH

1. System finansowy ubezpieczeń społecznych – prowadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	271
2. Otwarte fundusze emerytalne	277
3. Ubezpieczenie społeczne rolników	280
4. Ubezpieczenie zdrowotne i jego system finansowy	281

Rozdział XI

FINANSE UNII EUROPEJSKIEJ.

ZWIĄZKI FINANSOWE POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

1. Pozycja prawna i cele Unii Europejskiej	287
2. Budżet Wspólnoty Europejskiej	289
3. Dochody i wydatki budżetu Wspólnoty Europejskiej	294
4. Unia Walutowa. Europejski Bank Centralny	298
5. Zagadnienia finansowo-prawne związków Polski ze Wspólnotą Europejską	302
Literatura	309